

Nr 816

Av herr Lundberg, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 140, angående viss ändring i gällande bestämmelser rörande försäljning av obeskattade varor på tullflygplats, m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 140 angående viss ändring i gällande bestämmelser rörande försäljning av obeskattade varor på tullflygplats, m. m., föreslås även att riksdagen skall bemyndiga Kungl. Maj:t att, då riksdagens beslut inte utan olägenhet kan avvaktas, provisoriskt förordna om ändring av de skattesatser, som gäller enligt 1957 års förordning om skatt på sprit och vin.

Spritskattens storlek, syfte och betydelse har vid olika tillfällen diskuterats i riksdagen, men den har, trots den skyndsamma behandlingen, beslutats och trätt i kraft efter ett riksdagsbeslut. I den nu föreliggande propositionen är det två viktiga frågor som aktualiseras, nämligen den konstitutionella och den skattemässiga. Den viktigaste av dem är utan allt tvivel den konstitutionella frågan.

Från riksdagens synpunkt bör det endast under krig eller krigsfara möjligen kunna föreligga fullmaktslagar i fråga om skatterätten. Skatterätten är och skall vara förbehållen riksdagen själv. Detta är en sund och riktig princip. I olika sammanhang har jag påpekat vikten av att riksdagen skall hålla på sin rätt i detta och andra avseenden, och för en demokrati är denna rätt ett omistligt värde. Med hänvisning till mina i motioner och i olika anföranden framförda synpunkter om riksdagens immunitetsskydd etc. anser jag, att förslaget till förordning angående rätt för Kungl. Maj:t att förordna om ändrad skatt på sprit och vin av riksdagen måtte förkastas och allvarligt tillbakavisas. Talet om att riksdagen i bästa fall inom en månad skall kunna pröva frågan med rätt att upphäva förordningen är en praktisk nulitet utan reellt värde.

Spritskattens storlek och betydelse har även vid olika tillfällen diskuterats. Motiveringarna för skattehöjningarna har även där skiftat färg och innehåll. Den höjda skattepolitikens väg har visat sig vara i högsta grad tidsbetonad till en relativt kort anpassningstid. Frågan om hur man realistiskt skall komma till rätta med spritmissbruket och att staten ställer tillräckliga ekonomiska och personella resurser till förfogande för att komma till rätta med detta problem har väl aldrig prövats.

Även om jag personligen alltid varit absolutist i fråga om sprit och tobak, har jag aldrig kunnat förstå, att botemedlet mot spritmissbruket skulle vara att man straffar icke spritmissbrukare och de familjer där verkligen sprit-

missbruk förekommer. Man kan aldrig bota spritmissbruket genom att ytterligare skärpa den ekonomiska och sociala misär, som spritmissbrukarnas familjer oftast tvingas att leva i. För att kunna minska spritmissbruket måste vi nykterister räkna med ett betydelsefullt och nödvändigt samarbete även med de grupper, som brukar men inte missbrukar sprit. Jag kan inte finna, att en sådan situation föreligger att man icke kallt och »nyktert» även skall kunna pröva och komma till rätta med spritmissbruket i vårt land.

Med hänvisning till vad jag förut i motioner och anföranden hävdad i riksdagen i fråga om konstitutionella frågor och beskattning av sprit samt vad som ovan anförts hemställer jag,

att riksdagen måtte besluta att avslå Kungl. Maj:ts förslag till förordning angående rätt för Kungl. Maj:t att förordna om ändrad skatt på sprit och vin.

Stockholm den 4 april 1962

John Lundberg